

Prese un informācija

Eiropas Savienības Tiesa
PAZIŅOJUMS PRESEI Nr. 05/22
Luksemburgā, 2022. gada 18. janvārī

Spriedums lietā C-118/20
Wiener Landesregierung (Naturalizācijas garantijas atsaukšana)

Naturalizācijas garantijas atsaukšanai ir jāatbilst samērīguma principam, ja ar to tiek liegts atgūt Savienības pilsonību

Tomēr principā dalībvalstij, kurai attiecīgā persona prasa atņemt tās pilsonību, lai varētu iegūt citas dalībvalsts pilsonību, ir jāpārlicinās, ka tās lēmums, kas ir pieņemts, lai apmierinātu šo pieteikumu, stājas spēkā tikai pēc tam, kad jaunā pilsonība ir faktiski iegūta

JY, tobrīd Igaunijas pilsoņe, kas dzīvo Austrijā, 2008. gadā lūdza viņai piešķirt Austrijas pilsonību. Ar 2014. gada 11. marta lēmumu tobrīd kompetentā Austrijas administratīvā iestāde ¹ viņai sniedza garantiju, ka šis valsts pilsonība viņai tiks piešķirta, ja JY divu gadu laikā pierādīs savu izslēgšanu no Igaunijas pilsoņu kopuma. JY noteiktajā termiņā iesniedza apstiprinājumu, ka 2015. gada 27. augustā viņa ir izslēgta no Igaunijas pilsoņu kopuma. Kopš šī datuma JY ir bezvalstniece.

Ar 2017. gada 6. jūlija lēmumu par kompetentu kļuvusi Austrijas administratīvā iestāde ² saskaņā ar valsts tiesībām atcēla 2014. gada 11. marta lēmumu un noraidīja JY pieteikumu piešķirt viņai Austrijas pilsonību. Šī lēmuma pamatojumam šī iestāde norādīja, ka JY vairs neatbilst valsts tiesībās paredzētajiem pilsonības piešķiršanas nosacījumiem. Proti, pēc tam, kad JY bija saņēmusi garantiju par to, ka viņai tiks piešķirta Austrijas pilsonība, viņa bija izdarījusi divus smagus administratīvus pārkāpumus, nepiestiprinot savam transportlīdzeklim tehniskās apskates zīmi un vadot mehānisko transportlīdzekli alkohola reibumā. Viņa arī bija izdarījusi astoņus administratīvus pārkāpumus, pirms viņai tika izsniegta šī garantija.

Tā kā JY sūdzība par minēto lēmumu tika noraidīta, viņa iesniedza revīzijas sūdzību *Verwaltungsgerichtshof* (Augstākā administratīvā tiesa, Austrija). Šī tiesa norāda, ka, ņemot vērā JY izdarītos administratīvos pārkāpumus pirms un pēc garantijas par Austrijas pilsonības piešķiršanu saņemšanas, atbilstoši Austrijas tiesībām bija izpildīti šīs garantijas atsaukšanas nosacījumi. Tomēr tā jautā, vai JY situācija ietilpst Savienības tiesību jomā un vai, lai pieņemtu lēmumu par naturalizācijas garantijas atsaukšanu, kas JY liedz atgūt Savienības pilsonību, kompetentajai administratīvajai iestādei bija jāievēro šīs tiesības, it īpaši tajās iedibinātais samērīguma princips, ņemot vērā šāda lēmuma ietekmi uz attiecīgās personas situāciju.

Šādos apstākļos iesniedzējtiesa nolēma uzdot Tiesai jautājumu par Savienības tiesību interpretāciju. Virspalātā pasludinātajā spriedumā Tiesa interpretē LESD 20. pantu saistībā ar tās judikatūru ³ par dalībvalstu pienākumiem pilsonības iegūšanas un zaudēšanas jomā saskaņā ar Savienības tiesībām.

Tiesas vērtējums

Pirmkārt, Tiesa nospriež, ka **tādas personas situācija, kura, būdama tikai vienas dalībvalsts pilsoņe, atsakās no šīs pilsonības, lai iegūtu citas dalībvalsts pilsonību, un līdz ar to zaudē Savienības pilsoņa statusu, pēc tam, kad šīs pēdējās minētās dalībvalsts iestādes ir izsniegušas garantiju, ka šis valsts pilsonība viņai tiks piešķirta, pēc savas būtības un**

¹ *Niederösterreichische Landesregierung* (Lejasaustrijas federālās zemes pārvalde, Austrija).

² *Wiener Landesregierung* (Vīnes federālās zemes pārvalde, Austrija).

³ No spriedumiem, 2010. gada 2. marts, *Rottmann*, [C-135/08](#) (skat. arī [PP Nr. 15/10](#)), un 2019. gada 12. marts, *Tjebbes u.c.*, [C-221/17](#) (skat. arī [PP Nr. 26/19](#)).

sekām ietilpst Savienības tiesību jomā, ja šī garantija tiek atsaukta, kā rezultātā šai personai tiek liegts atgūt Savienības pilsoņa statusu.

Šajā ziņā Tiesa vispirms konstatē, ka brīdī, kad tika atsaukta minētā garantija, JY bija bezvalstniece un bija zaudējusi Savienības pilsoņa statusu. Tā kā pieteikums par izslēgšanu no JY izcelsmes dalībvalsts pilsoņu kopuma tika izteikts saistībā ar naturalizācijas procedūru nolūkā iegūt Austrijas pilsonību un izriet no tā, ka JY, ņemot vērā viņai sniegto garantiju, pildīja ar šo procedūru saistītās prasības, nevar uzskatīt, ka tāda persona kā JY ir brīvprātīgi atteikusies no Savienības pilsoņa statusa. Gluži pretēji, tā kā uzņēmējdalībvalsts bija sniegusi garantiju, ka viņai tiks piešķirta tās pilsonība, pieteikuma viņu izslēgt no viņas izcelsmes dalībvalsts pilsoņu kopuma mērķis ir izpildīt nosacījumu šīs pilsonības iegūšanai un pēc šīs pilsonības saņemšanas turpināt gūt labumu no Savienības pilsoņa statusa un ar to saistītajām tiesībām.

Turklāt, ja naturalizācijas procedūrā uzņēmējdalībvalsts iestādes atsauc naturalizācijas garantiju, attiecīgā persona, kas bija tikai vienas citas dalībvalsts pilsonē un ir atteikusies no savas izcelsmes valsts pilsonības, lai izpildītu ar šo procedūru saistītās prasības, nevar turpināt izmantot tiesības, kas izriet no viņas Savienības pilsoņa statusa. Šāda procedūra kopumā ietekmē ar LESD 20. pantu dalībvalstu pilsoņiem piešķirto statusu. Proti, tā rezultātā personai JY situācijā var tikt atņemtas ar šo statusu saistītās tiesības, lai gan minētās procedūras sākumā šī persona bija kādas dalībvalsts pilsonē un tādējādi viņai bija Savienības pilsoņa statuss.

Visbeidzot, norādot, ka JY kā Igaunijas pilsonē – apmezdamās uz dzīvi Austrijā, kur viņa dzīvo jau vairākus gadus, – ir izmantojusi pārvietošanās un uzturēšanās brīvību, Tiesa uzsver, ka progresīvās integrācijas uzņēmējdalībvalsts sabiedrībā loģika, kas tiek atbalstīta ar LESD 21. panta 1. punktu, prasa, lai tāda Savienības pilsoņa situācija – kuram ar šo tiesību normu ir piešķirtas tiesības, tāpēc ka viņš ir izmantojis tiesības brīvi pārvietoties Savienībā, un kurš var zaudēt ne tikai šīs tiesības, bet arī pašu Savienības pilsoņa statusu, lai gan viņš, izmantojot naturalizāciju uzņēmējdalībvalstī, ir centies sasniegt lielāku iekļaušanos tās sabiedrībā, – ietilpst LESD normu par Savienības pilsonību piemērošanas jomā.

Otrkārt, Tiesa interpretē LESD 20. pantu tādējādi, ka **uzņēmējdalībvalsts kompetentajām valsts iestādēm un tiesām ir jāpārbauda, vai lēmums par atsaukšanu, kas attiecīgajai personai padara galīgu Savienības pilsoņa statusa zaudēšanu, ir saderīgs ar samērīguma principu, ņemot vērā sekas, kādas tas rada attiecībā uz šīs personas situāciju. Šī saderības ar samērīguma principu prasība nav izpildīta, ja šāds lēmums ir pamatots ar ceļu satiksmes noteikumu administratīviem pārkāpumiem, par kuriem saskaņā ar piemērojamajām valsts tiesībām uzliek tikai naudas sodu.**

Lai nonāktu pie šāda secinājuma, Tiesa norāda, ka tad, ja dalībvalstī sāktā naturalizācijas procedūrā šī pēdējā minētā Savienības pilsonim pieprasa, lai viņš atsakās no savas izcelsmes dalībvalsts pilsonības, tiesību, kas šim pilsonim izriet no LESD 20. panta, īstenošana un lietderīgā iedarbība prasa, lai viņš nevienā brīdī nebūtu pakļauts Savienības pilsoņa pamatstatusa zaudēšanai tikai šīs procedūras īstenošanas dēļ vien. Proti, jebkura šī statusa – pat pagaidu – zaudēšana nozīmē, ka attiecīgajai personai uz nenoteiktu laiku ir liegta iespēja izmantot visas ar minēto statusu piešķirtās tiesības.

Līdz ar to, **ja dalībvalsts pilsonis lūdz viņam atņemt pilsonību, lai viņš varētu iegūt citas dalībvalsts pilsonību un tādējādi turpināt gūt labumu no Savienības pilsoņa statusa, izcelsmes pilsonības dalībvalsts, pamatojoties uz šīs citas dalībvalsts sniegtu naturalizācijas garantiju, nevar pieņemt galīgo lēmumu par pilsonības atņemšanu, nepārlicinoties, ka šis lēmums stājas spēkā tikai pēc tam, kad jaunā pilsonība ir faktiski iegūta.**

Tomēr situācijā, kad Savienības pilsoņa statuss uz laiku jau ir zaudēts tādēļ, ka naturalizācijas procedūrā izcelsmes pilsonības dalībvalsts attiecīgajai personai ir atņēmusi tās pilsonību, pirms tā faktiski ir ieguvusi uzņēmējdalībvalsts pilsonību, pienākums nodrošināt LESD 20. panta lietderīgo iedarbību galvenokārt gulstas uz šo pēdējo minēto dalībvalsti. Šis pienākums it īpaši ir jāievēro attiecībā uz lēmumu atsaukt naturalizācijas garantiju, kas var padarīt galīgu Savienības pilsoņa

statusa zaudēšanu. Tātad šāds lēmums var tikt pieņemts tikai leģitīmu iemeslu dēļ un ievērojot samērīguma principu.

Samērīguma pārbaude tostarp prasa pārbaudīt, vai šādu lēmumu pamato attiecīgās personas izdarīto pārkāpumu smagums. Attiecībā uz JY, tā kā pārkāpumi pirms naturalizācijas garantijas nav bijuši šķērslis tās izsniegšanai, tos vairs nevar ņemt vērā, lai pamatotu lēmumu par atsaukšanu. Pārkāpumi, kas ir izdarīti pēc naturalizācijas garantijas saņemšanas, ņemot vērā to raksturu un smagumu, kā arī prasību par sabiedriskās kārtības un valsts drošības jēdzienu šauru interpretāciju, JY nepadara par tādu personu, kura rada reālu, aktuālu un pietiekami nopietnu apdraudējumu sabiedrības pamatinteresēm vai Austrijas valsts drošībai. Proti, ar ceļu satiksmes noteikumu pārkāpumiem, kuri ir sodāmi tikai ar naudas sodiem, nevar pierādīt, ka persona, kura ir izdarījusi šos pārkāpumus, apdraud sabiedrisko kārtību un valsts drošību, kas varētu attaisnot tās Savienības pilsoņa statusa galīgu zaudēšanu.

ATGĀDINĀJUMS. Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ļauj dalībvalstu tiesām to tiesvedības ietvaros uzdot jautājumus Tiesai par Savienības tiesību interpretāciju vai Savienības akta spēkā esamību. Tiesa neiztiesā strīdus, ko izskata valstu tiesas. Valsts tiesai ir jāatrisina lieta saskaņā ar Tiesas nolēmumu. Šis nolēmums līdzīgā veidā ir saistošs citām valstu tiesām, kurām ir jāatrisina līdzīgas problēmas.

Neoficiāls dokuments plašsaziņas līdzekļu vajadzībām, kas Tiesai nav saistošs.

Pilns [sprieduma teksts](#) tiek publicēts CURIA tīmekļvietnē pasludināšanas dienā.

Kontaktpersona presei: Gitte Stadler ☎ (+352) 4303 3127

Attēli saistībā ar sprieduma pasludināšanu ir pieejami ["Europe by Satellite"](#) ☎ (+32) 2 2964106